

burde gjøre Hovedstæderne til neutrale Pladsjer, og han erklærede dengang, at han var villig til det, forsaavidt de ikke vare befæstede. Og der kan vist ikke være Tvivl om, at efterhaanden som Tiderne gaa frem, maa de europæiske civiliserede Stater fordre, at Hovedstæderne undtages fra Krigens Bombardementsrædsler, naar de ikke ere befæstede. For vort eget Vedkommende siger det ærede Medlem, at vi i hvert Tilfælde ville faae Bombardement, fordi her ligger Flaaden. Jeg tror, at enten vi befæste eller ikke, saa vil Flaadens Leie, hvis man skulde have til Hensigt at bombardere os, ligegodt blive ødelagt; thi den Befæstning, som den ærede Krigsminister — eller rettere Høire — har givet os, kan aldeles ikke beskytte Flaadens Leie. Det er det Første, der vil blive ødelagt, i Tilfælde af, at en fjendtlig Magt vil bombardere os, og derved vil det vigtigste Vaaben blive slaet ud af vor Haand. Dersom de Herrer ikke havde havt en politisk Grund til hele Forsvarsvæsenets provisoriske Udvikling, dersom de ikke havde været ledede af det Hensyn at gardere for dem og deres Parti den politiske Magt her i Landet, og altsaa ikke havde behovet at anlægge provisoriske Befæstningsanlæg, vilde vi være komne til en ganske anderledes naturlig Udvikling af det Hele, idet vi saa vilde være komne til at udvilde vort Forsvarsvæsen og vore militære Sager i Genhold til den Opgave, vi have, nemlig at gardere vor Neutralitet. At værne vor Neutralitet er nemlig en Ting, der ikke kan gjøres i Genhold til vort eget Dykke, men det maa gjøres i Genhold til de internationale Forpligtelser, vi paatage os i det Dieblis, vi erklære, at vi ville være neutrale, og de Forpligtelser, som vi saa faae, skulle udøves ikke alene her ved Kjøbenhavn, men overalt, hvor vi have en Rystfrækning og en Grændse, der støder op til et andet Land. Vi skulle ligesaa godt hindre, at Franskmændene gaa i Land i Esbjerg og saa derfra falde ind i Thyssland, som at Kjøbenhavn bliver taget som Udgangspunkt for Operationer paa Søen, og jeg tror, at Faren for, at vor Neutralitet skal blive krænket, er større paa Syllands Vestkyst end ved Kjøbenhavn, idet jeg ikke indser, at Kjøbenhavn skal kunne blive Basis for Operationer mod Thyssland. Den kan kun blive det under een Forudsætning, nemlig at Kjøbenhavns Befæstning fuldsføres som et Værk, hvis Fuldførelse antagelig skal faae Betydning ved vor Alliance med en Fjende af Thyssland. Vi maa jo erindre, at der indenfor Høire, som har frembragt Fæstningen, er to Retninger, som gjøre sig gjældende. Den ene

er den, der ønsker, at vi skulle have Fæstningen, fordi den vil være nødvendig for at undgaa en offensiv og defensiv Alliance med Thyssland — det er vist et mindre Parti, men det har dog fundet Udtryk i Pressen — medens den anden Del af Høire, som vil have Fæstningen, jo ønsker den med den udtrykkelige Hensigt, at den skal tjene mod Thyssland (Wagner: Det er ikke sandt). Dersom det ikke var Tilfældet, forekommer det mig, at man kunde overlade til Thyssland at anlægge den, saa sparede vi baade Uleiligheden og Pengene. Men Thyssland kan ikke have Interesse af at besidde denne Fæstning her, med mindre den er anlagt, thi de sige jo selv, at først, naar den er en Fæstning, kan den være Basis for Operationer, og det er jo ogsaa en Selvfølge, at, først naar den er en Fæstning, vil en Magt, der ikke er Overmagt i Østersøen, søge at vinde den for derved at skabe den østersøiske Handel. Det kan være af Interesse for Rusland at have den som Tilflugtssted for Flaaden under en Krig, men det kan ikke være af Interesse for Thyssland, at der ligger en Fæstning der, som kan falde i Hænderne paa Fjenden. Er den der imidlertid først, saa kan det derimod være af Interesse for Thyssland at eie den, for at forhindre Andre i at eie den. Men vor Neutralitet garderes fuldt saavel ved at Kjøbenhavn er en aaben By, thi er den det, kan den ikke komme til at tjene som Basis for Operationer mod Thyssland. Flaadens Leie kan dernæst ikke lettere erobres og tages, fordi Kjøbenhavn er en aaben By, thi vor Flaade kan selv gardere den eller kunde have gjort det, hvis vi i Overensstemmelse med Lovgivningsmagten havde søgt at udvilde vore militære Kræfter paa en passende Maade, og det første Skridt, der i saa Fald skulde være gjort til Beskyttelse af Kjøbenhavn og Flaadens Leie, var selvfølgelig at uddybe Kalvebodstrand, hvorved man skaffede Flaaden en langt bedre Operationsbasis, end den nu har, da den kommer til at ligge indeklemmt bag disse Forter, som atter ligge indeklemte bag Grundene, og kan blokeres der uden nogenjinde at kunne komme ud, naar en fjendtlig Flaade lægger sig mod Nord og Syd. Havde vi havt et stort Udløb, saa vilde der dog altid være en Chance. Men dertil kommer, at alt Materiellet, Alt, hvad der skal til for at reparere Skibene og holde dem i kampdygtig Stand, hvilket nu ved de provisoriske Foretagender er blevet saa meget forøget, ligger saa udsat, at det, selv om vi befæste nok saa meget, vil være det Første, der bliver ramt og stød ned. Havde vi derimod søgt frem ad den naturlige Vej, saa havde vi lagt det Best for